

I Semester B.C.H.N./B.C.L.S./B.Com./B.C.T.T. Examination, December 2018
 (CBCS Scheme)
LANGUAGE SANSKRIT – I
Yakshaprashna Sangraha, Grammar and Comprehension

Time : 3 Hours

Max. Marks : 70

Instructions : 1) Answer in Sanskrit/Kannada/English.
 2) Answer Q. I, V & Q. VI in Sanskrit only.

1. समीचीनम् उत्तरं चिनुत । (10×1=10)
 सरियाद शुद्धरवन्मू आरी॒ ओरै॑ रै॒
 Select the correct answer.
- 1) महाभारते कति पर्वणि सन्ति ?
 अ) सप्त आ) षोडश इ) अष्टादश इ) विंशतिः
 - 2) 'यक्षप्रश्नः' महाभारतस्य कस्मिन् पर्वणि वर्तते ?
 अ) आदिपर्वणि आ) बनपर्वणि इ) कर्णपर्वणि इ) विराटपर्वणि
 - 3) भीमस्य अपरं नाम किम् ?
 अ) वृकोदरः आ) धनञ्जयः इ) कातीनः इ) पुरन्दरः
 - 4) युधिष्ठिरस्य धर्म श्रद्धां कः परीक्षितवान् ?
 अ) वरुणः आ) वायुः इ) यमः इ) कुबेरः
 - 5) केन श्रोत्रियः भवति ?
 अ) तपसा आ) स्वाध्यायेन इ) धृत्या इ) श्रुतेन
 - 6) भूमे: गुरुतरं किम् ?
 अ) भ्राता आ) माता इ) पिता इ) भार्या
 - 7) कः पण्डितः ज्ञेयः ?
 अ) धर्मज्ञः आ) नास्तिकः इ) कर्मठः इ) विद्वान्

- 8) का च हीः परिकीर्तिः ?
 अ) अकार्यनिवर्तनम् आ) स्वधर्मवतित्वम् इ) समचिन्तता ई) आत्माभिमानिता
- 9) दैवकृतः सखा कः ?
 अ) पुत्रः आ) भूत्यः इ) भार्या ई) सज्जनः
- 10) हतेषु भ्रातृषु युधिष्ठिरः कं जीवितुमिच्छति ?
 अ) सहदेवम् आ) नकुलम् इ) भीमम् ई) अर्जुनम्

II. द्वयोः प्रश्नयोः उत्तरं लिखत । (2x10=20)

॥१॥ द्युष्मिणीं शुभ्रं द्युष्मिणीं शुभ्रं

Answer **any two** questions.

1) महाभारतस्य गरिमाणं वर्णयत ।

मुक्ताभारतदे दीर्घं यन्मयन्मुक्तेऽसि ॥

Describe the greatness of Mahabharatha.

2) यक्षप्रश्नकथां संगृह्य लिखत ।

यक्षं द्युष्मिणीं शुभ्रं द्युष्मिणीं शुभ्रं

Summerise the story of Yaksha prashna.

3) यक्षयुधिष्ठिरयोः प्रश्नोत्तराणि संगृह्य लिखत ।

यक्षं द्युष्मिणीं शुभ्रं द्युष्मिणीं शुभ्रं

Write about the questions and answers ensured between Yaksha and Yudhisthira.

III. त्रयाणां श्लोकानाम् अनुवादं कृत्वा विवृणु । (3x4=12)

मुरुरु द्युष्मिणीं शुभ्रं द्युष्मिणीं शुभ्रं

Translate and explain **any three** slokas.

1) स ददर्श हतान् भ्रातृन् लोकपालानिव च्युतान् ।
 युगान्ते समनुप्राप्ते शक्रप्रतिमगौरवान् ॥

2) नैषां शस्त्रप्रहरोऽस्ति पदं नेहास्ति कस्यचित् ।
 भूतं महदिदं मन्ये भ्रातरो येन मे हताः ॥

- 3) मा तात साहसं कार्षीः मम पूर्वपरिग्रहः ।
प्रश्नानुकृत्वा तु कौन्तेय ततः पिब हरस्व च ॥
 - 4) ब्रह्मादित्यमुन्नयति देवास्तस्याभितश्चाराः ।
धर्मश्चास्तं नयति च सत्ये च प्रतितिष्ठति ॥
 - 5) आनृशास्यं परो धर्मः त्रयीधर्मः सदाफलः ।
मनो यस्य न शोचन्ति सन्धिः सदर्नजीर्यते ॥

IV. वाक्यद्वयं ससन्दर्भं विवृणुत । (2x4=8)
 एरಡु वाक्यात्मकान्तासंदर्भसहित विवरिसि.
 Explain with reference to context **any two** sentences.

- 1) व्यर्थं तदद्य मे सर्वं त्वयि वीरे निपातिते ।
 - 2) अकृत्वा सदृशं कर्म किंशेष्वंमपराजिताः ।
 - 3) नीता मया प्रेतवशं तवानुजाः ।
 - 4) भवति राजन् केन च बृद्धिमान् ।

V. संस्कृत भाष्या उत्तरं लिखत । (5×1=5)

- अ) पश्चानां लिङ्गं-विभक्ति-वचनानि लिखत ।

 - 1) हृदयम्
 - 2) गद्या
 - 3) यमौ
 - 4) आत्मा
 - 5) अनुजाः
 - 6) मतिः
 - 7) भार्ये
 - 8) धर्मात्

आ) पश्चानां लकार-पुरुष-वचनानि लिखत ।

(5×1=5)

- 1) अस्ति
- 2) पिब
- 3) भवति
- 4) वन्दे
- 5) अकरोत्
- 6) वर्धताम्
- 7) जीवतु
- 8) पृच्छामि

VI. इमं परिच्छेदं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत ।

(5×2=10)

गङ्गा भारतदेशस्य पवित्रतमा नदी । सा हिमालयात् प्रभवति । अतः एषा ‘हैमवती’ इति प्रसिद्धा । देवलोकस्य नदी इति कारणतः ‘देवनदी’ इत्यपि नामधेयम् । सा विष्णोः पादात् उत्पन्ना इत्यतः ‘विष्णुपदी’ इति नामान्तरम् । एषा भगीरथस्य प्रयत्नात् भुवं आगता । शिवस्य शीर्षात् सा अधः अवहत् । तदनन्तरं गङ्गा भूलोकात् पाताललोकम् अविशत् । भगीरथस्य पूर्वजेभ्यः सद्गतिम् अयच्छत् ।

प्रश्नाः

- 1) भारतस्य पवित्रतमा नदी का ?
- 2) गङ्गा कस्मात् उत्पन्ना ?
- 3) गङ्गा कथं भुवम् आगता ?
- 4) गङ्गायाः अपरं नाम किम् ?
- 5) गङ्गा केभ्यः सद्गतिम् अयच्छत् ?

I Semester B.Com. Examination, November/December 2018
(Freshers + Repeaters) (CBCS) (2014 – 15 and Onwards)
LANGUAGE SANSKRIT – I
Yaksha Prashna Sangraha, Grammar and Comprehension

Time : 3 Hours

Max. Marks : 70

- Instructions :** 1) Answer in Sanskrit/Kannada/English.
2) Answer questions I, V and VI in Sanskrit only.

I. समीचीनम् उत्तरं चिनुत। (10×1=10)

ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿಂ.

Select the correct answer.

- 1) महाभारतस्य कर्ता कः ?
 अ) व्यासः आ) वाल्मीकिः इ) वसिष्ठः ई) कण्वः
- 2) मात्रासूतः कः ?
 अ) अर्जुनः आ) सहदेवः इ) भीमः ई) युधिष्ठिरः
- 3) केन श्रोत्रियः भवति ?
 अ) तपसा आ) ज्ञानेन इ) श्रुतेन ई) कर्मणा
- 4) केन बुद्धिमान् भवति ?
 अ) देवसेवया आ) भूतसेवया इ) अतिथिसेवया ई) वृद्धसेवया
- 5) आतुरस्य मित्रं किम् ?
 अ) भिषक् आ) पिता इ) सखा ई) भ्राता
- 6) महाभारते कति पर्वणि सन्ति ?
 अ) दश आ) पञ्च इ) अष्टादश ई) सप्त
- 7) हतान् भ्रातृन् दृष्ट्वा कः विललाप ?
 अ) अर्जुनः आ) भीमः इ) युधिष्ठिरः ई) नकुलः
- 8) यक्षप्रश्नसङ्खः महाभारते कस्मिन् पर्वणि अस्ति ?
 अ) सभापर्वणि आ) शल्यपर्वणि इ) स्त्रीपर्वणि ई) वनपर्वणि

- 9) जलम् आनेतुं युधिष्ठिरः प्रथमं कं प्रेषितवान् ?
 अ) भीमं आ) अर्जुनम् इ) नकुलं ई) सहदेवम्
- 10) मनुष्यस्य आत्मा कः ?
 अ) सखा आ) भ्राता इ) पुत्रः ई) पिता

II. द्वयोः प्रश्नयोः उत्तरं लिखत। (2×10=20)

एरಡू घुँट्टांगे उज्जुरिसि.

Answer any two questions.

1) हतान् भ्रातृन् दृष्ट्वा युधिष्ठिरः कथं विललाप ? वर्णयत।

हठराद सक्मेदररन्नू न्मैषि युधिष्ठिरनु हेंगे विलापसिदन्नु ? एवरिसि.

How did Yudhishtira lament on seeing his brothers dead ? Explain.

2) महाभारतस्य कर्तुः देश-काल-कृतीः जीवनं च अधिकृत्य लिखत।

मुकाफ्हारठद क्षुर्फ्विन देशं, काल, कृतिगतु काग्न जीवनवन्नू कुरितु बरेयिरि.

Write an essay on place, date, works and life of Author of Mahabharatam.

3) यक्षप्रश्नकथासारं लिखत।

यक्षे घुँट्टे कंकासारवन्नू बरेयिरि.

Summarise the story of Yaksha Prashna.

III. त्रयाणां श्लोकानाम् अनुवादं कृत्वा विवृणुत। (3×4=12)

मुरु शूल्कगत्तन्नू अनुवादिसि एवरिसि.

Translate and explain **any three** slokas.

1) देवाश्चापि यदावोचन् सूतके त्वां धनञ्जय।

सहस्राक्षादनवरः कुन्तिपुत्रस्तवेति वै॥

2) एकाग्रं चिन्तयिष्यामि पीत्वा वेत्स्यामि वा जलम्।

स्यात् दुर्योधनेनेदम् उपांशुविहितं कृतम्॥

- 3) पार्थ मा साहसं कार्षीः मम पूर्वपरिग्रहः।
मयैते निहताः सर्वे भ्रातरस्ते महौजसः॥
- 4) किं ब्राह्मणानां देवत्वं कश्च धर्मः सतामिव।
कश्चैवां मानुषोभावः किमेषामसतामिव॥
- 5) आनृशंस्यं परो धर्मः त्रयी धर्मः सदाफलः।
किं नियम्य न शोचन्ति कैश्च सन्धिर्जीयते॥

IV. द्वयोः वाक्ययोः ससन्दर्भं विवृणुत।

(2×4=8)

एठद्मु व्याकुग्भन्नु स०द्भृत्संक्षिप्त एवरीसि.

Explain with reference to context any two sentences.

- 1) भूतं महदिदं मन्ये भ्रातरो येन मे हताः।
- 2) प्राणानिह परीप्सता।
- 3) दानं मित्रं मरिष्यतः।
- 4) चिन्ता बहुतरी तृणात्।

V. संस्कृतभाषया उत्तरं लिखत।

(5×1=5)

अ) पश्चानां लिङ्ग-विभक्ति-वचनानि लिखत।

- 1) त्वयि
- 2) येन
- 3) प्रश्नान्
- 4) जलम्
- 5) ते
- 6) भुवि
- 7) गावः
- 8) यातौ

आ) पश्चानां लकार -पुरुष-वचनानि लिखत। (5×1=5)

- 1) विश्वसेत्
- 2) पिब
- 3) भवति
- 4) करिष्यति
- 5) यतते
- 6) स्यात्
- 7) वदेत्
- 8) मन्यसे।

VI. इमं परिच्छेदं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत। (5×2=10)

आसीत् कश्चित् बालकः। स एकम् आरामं गत्वा तत्र एकस्मिन् आम्रवृक्षे मनोहरं फलं दृष्ट्वा तत् अपचेतुम् ऐच्छत्। परन्तु तं वृक्षं परितः बहवः कण्टकिनः गुल्मा: आसन्। तेभ्यः भीत्वा फलम् अनपचित्य गृहं गतः। तदा अन्यः बालकः तत् फलं दृष्ट्वा परिगतेभ्यः कण्टकिभ्यः गुल्मेभ्यः अभीत्वा वृक्षम् आरुह्य फलमपचित्य भक्षयामास। अतः धैर्यवतो भाग्यम् उपैति।

प्रश्ना:

- 1) बालकः आरामं गत्वा किं कर्तुम् ऐच्छत् ?
- 2) वृक्षं परितः के आसन् ?
- 3) गुल्मेभ्यः भीतः बालकः किम् अकरोत् ?
- 4) अन्यः बालकः वृक्षमारुह्य किं चकार ?
- 5) कस्य भाग्यम् उपैति ?

I Semester B.Com. Examination, Nov./Dec. 2017
 (Freshers + Repeaters) (CBCS) (2014-15 and Onwards)

LANGUAGE SANSKRIT – I

Yaksha Prasna Sangraha, Grammar and Comprehension

Time : 3 Hours

Max. Marks : 70

Instructions : 1) Answer in Sanskrit/Kannada/English.

2) Answer Question I, V and VI in Sanskrit only.

Q. I. समीचीनं उत्तरं चिनुत ।

सरियाद उत्तरं अवृश्च उत्तरं भर्त्यारि.

Select the correct answer.

1) व्यासः किं रचितवान् ?

अ) महाभारतम् आ) रामायणं इ) भागवतं ई) बृहत्थकथा

2) महाभारते कति पर्वाः सन्ति ?

अ) एकादश आ) द्वादश इ) अष्टादश ई) दश

3) वृकोदरः कः ?

अ) अर्जुनः आ) भीमः इ) सहदेवः ई) नकुलः

4) हतान् भ्रातृन् टष्ट्वा कः विललाप ?

अ) युधिष्ठिरः आ) अर्जुनः इ) नकुलः ई) सहदेवः

5) अहं बकः इति कः उक्तवान् ?

अ) गन्धर्वः आ) यक्षः इ) राक्षसः ई) देवः

6) केन श्रोत्रियः भवति ?

अ) तपसा आ) धृत्या इ) श्रुतेन ई) बुद्धिमता

7) ब्राह्मणानां मानुषो भावः कः ?

अ) स्वाध्यायं आ) देवत्वं इ) मरणं ई) परिवायः

(10x1=10)

- 8) किं निवपतां वरम् ?
 अ) वर्षम् आ) बीजं इ) गावः ई) पुत्रः
- 9) दैवकृतः सखा किम् ?
 अ) भार्या आ) पुत्र इ) पर्जन्यः ई) दानम्
- 10) किं हित्वा न शोचति ?
 अ) मानं आ) क्रोधं इ) कामं ई) लोभं

(ii) द्वयोः प्रश्नयोः उत्तरं लिखत ।

एठद्युपूर्वांगेण उत्तुरिः.

(2x10=20)

Answer any two questions.

1) महाभारतस्य विकासमधिकृत्य प्रबन्धं लिखत ।

मुहाभारतेऽपि कासवन्नु कुरित्पुर्बंधं चरेयिरः.

Write an essay on the development of Mahabharatha.

2) युधिष्ठिरस्य विलापः ।

युद्धिष्ठिरेऽपि लाङ्ग.

Lamentation of Yudhisthira.

3) यक्षप्रश्नकथां संगृह्या लिखत ।

यक्षप्रश्नेऽपि कथेयन्नु संगृहीत्वा चरेयिरः.

Summarise the story of Yakshaprasna.

(iii) त्रयाणां श्लोकानां अनुवादं कृत्वा विवृणुत ।

मुरुरु श्लोकान्नु अनुवादिः एवरिः.

(3x4=12)

Translate and explain any three slokas.

1) नास्य जेता रणे कश्चिद जेता नैष कस्यचित् ।

सोऽयं मृत्युवशं यातः कथं जिष्णुमहाबलः ॥

2) रुद्राणां वा वसुनां वा मरुतां वा प्रधानभाक् ।

पृच्छामि को भवान् देवो नैतच्छकुनिना कृतम् ॥

(3×2)

- 3) न चाहं कामये यक्ष तव पूर्वपरिग्रहम् ।
यथाप्रज्ञं तु ते प्रश्नान् प्रतिवक्ष्यामि पृच्छ माम् ॥
- 4) इन्द्रियार्थानुभवन् बुद्धिमान् लोकपूजितः ।
संमतः सर्वभूतानां उच्छ्वसन् को न जीवति ॥
- 5) तपः स्वधर्मवर्तित्वं मनसो दमनं दमः ।
क्षमा द्वन्द्वसहिष्णुत्वं हीरकार्यं निर्वर्तनम् ॥

IV. द्वयोः वाक्ययोः ससन्दर्भं विवृणुत ।

एठद्वा वाक्यान्तरालान् संबोधनं संकेतं विवरिसि।
(or)- Explain with reference to context any two sentences.

- 1) कुन्ति पुत्रस्तवेति वै ।
2) नीतं मया प्रेतवशं तवानुजाः ।
3) चिन्ता बहुतरी तृणात् ।
4) को मत्सरः स्मृतः ।

V. संस्कृत भाषया उत्तरं लिखत ।

अ) पश्चानां लिङ्ग-विभक्ति-वचनानि लिखत । (5×1=5)

- 1) भ्रातृन्
- 2) कुन्ति
- 3) भीमसेनं
- 4) मम
- 5) भवान्
- 6) पितृणाम्
- 7) मित्रं
- 8) तपः

आ) पश्चानां लकार-पुरुष-वचनानि लिखत ।

(5x1=5)

- 1) विललाप
- 2) व्याकरोषि
- 3) तिष्ठति
- 4) पृच्छ
- 5) मन्यते
- 6) स्यात्
- 7) ब्रजेत्
- 8) कथयतु

VI. इमं परिच्छेदं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत ।

(5x2=10)

भारतवर्षे अरुण नाम्ना महर्षिः आसीत् । सः गौतम वंशस्थः । सः बहूनि अन्नादि दानं कृत्वा वाजश्रवस् इति नामं लब्धवान् । तस्य नचिकेत नाम्ना पुत्रः आसीत् । पितुः तं विधिवत् विद्यां अभ्यासितवान् । एकदा वाजश्रवः विश्वजित् नाम्ना बृहत् यज्ञं कृतवान् । नियमानुसारेण स महर्षिः सर्वस्वं ऋत्विम्भ्यः दानं कृतवान् । तेषु धेनुषु काचित् जरायुक्ताः जलमपि पातुं असमर्थाः आसन् ।

प्रश्ना :

- 1) महर्षेः नामं वंशं च किम् ?
- 2) सः वाजश्रवस् इति नामं किमर्थं लब्धवान् ?
- 3) तस्य पुत्रस्य नामं किम् ?
- 4) विश्वजित् यागे महर्षिः किं कृतवान् ?
- 5) धेनवः कथं आसन् ?

I Semester B.Com. Examination, Nov./Dec. 2016
(Freshers + Repeaters) (CBCS)
(2014 – 15 and Onwards)
LANGUAGE SANSKRIT – I
Yakshaprasna Sangraha, Grammar and Comprehension

Time : 3 Hours

Max. Marks : 70

Instructions : 1) Answer in Sanskrit / Kannada / English.
2) Answer Question I, V and VI in Sanskrit only.

1. समीचीनं उत्तरं चिनुतः (10x1=10)
संहितादृश्यादेव अपि भूत्यादिः
Select the correct answer:
1) महाभारतस्य कर्ता कः ?
अ) वाल्मीकिः आ) कालिदासः इ) माघः ई) वेदव्यासः
2) महाभारते कर्ति पर्वा: सन्ति ?
अ) एकादश आ) द्वादश इ) अष्टादश ई) दश
3) हतान् भ्रातृन् दृष्ट्वा कः विलाप ?
अ) भीमः आ) नकुलः इ) अर्जुनः ई) युधिष्ठिरः
4) यक्षाऽहमस्मि इति कः वदति ?
अ) यमधर्मराजः आ) इन्द्रः इ) गन्धर्वः ई) भूतः
5) केन बुद्धिमान् भवति ?
अ) वृद्धसेवया आ) देवसेवया इ) भूतसेवया ई) प्राणिसेवया
6) आतुरस्य किं मित्रम् ?
अ) पिता आ) भिषक् इ) औषधं ई) मधुः
7) भृत्येषु दानं किमर्थम् ?
अ) धर्मार्थम् आ) भरणार्थम् इ) यशोऽर्थम् ई) भयार्थम्
8) किं हित्वा अर्थवान् भवति ?
अ) कामं आ) क्रोधं इ) मोहं ई) लोभं

P.T.O.

- 9) धैर्य किम् इति ऋषिभिरुक्तं ?
 अ) मनोनिग्रहः आ) भृत्यनिग्रहः इ) इन्द्रियनिग्रहः ई) शत्रृनिग्रहः
- 10) शीमस्य अपरं नाम किं ?
 अ) वृक्षेदरः आ) मारुतिः इ) बलवान् ई) महानसः:

II. द्वयोः प्रश्नयोः उत्तरं लिखतः (2x10=20)

१०८८ द्व्युग्गणैः शुद्धिः

Answer any two questions :

1) महाभारतस्य विकासमधिकृत्य प्रबन्धं लिखत ।

मुक्ताभारतेर्द्द एकान्पलन्तु कृतिं वृथं च चरेयारि.

Write an essay on the development of the epic Mahabharatha.

2) यक्षप्रश्नसंग्रहस्य कथां संग्रह्य लिखत ।

यज्ञैः द्व्युग्गु शंतुक्तदं शङ्केयन्तु शंतुक्तवाग्नि चरेयारि.

Write in brief the story of yakshapraphna sangraha.

3) युधिष्ठिरस्य विलापं विशदयत ।

युधिष्ठिरं विलापन्तु एवं

Describe the lamentations of Yudhisthira.

III. त्रयाणां श्लोकानां अनुवादं कृत्वा विवृणुत : (3x4=12)

३०८८ शुद्धिः शुद्धिः शुद्धिः शुद्धिः

Translate and explain any three slokas :

1) देवाश्चापि यदावोचन् सूतके त्वां धनञ्जय ।

सहस्राक्षादनवरः कुन्ति पुत्रस्तवेति वै ॥

2) नैषां शस्त्रप्रहरोऽस्ति पदं नेहास्ति कस्यचित् ।

भूतं महदिदं मन्ये भ्रातरो येन मे हताः ॥

3) मा तात साहसं कार्षीः मम पूर्वपरिग्रहः ।

प्रश्नानुकृत्वा तु कौन्तेय ततः पिब हरस्व च ॥

4) इवस्त्रमेषां देवत्वं यज्ञ एषां सतामिव ।
भयं वै मानुषो भावः परित्यागोऽसतामिव ॥

5) पुत्र आत्मा मनुष्यस्य भार्या दैवकृतः सखा ।
उपजीवनं च पर्जन्यः दानमस्य परायणम् ॥

IV. द्वयोः वाक्ययोः सप्तदर्थ विवरणः : (2x4=8)

एठङ्ग लाङ्गू गङ्गङ्गू शङ्गङ्गङ्गू शङ्गङ्गू शङ्गङ्गू :

Explain with reference to context any two sentences :

- 1) अहं बकः शैवल मत्स्यभक्षः ।
- 2) यथा प्रज्ञं तु ते प्रश्नान् प्रतिवक्ष्यामि ।
- 3) सत्यमेकपदं स्वर्यं ।
- 4) स्नानं मनोमलत्यागः ।

V. संस्कृत भाषया उत्तरं लिखत :

a) पञ्चानां लिङ्ग -विभक्ति - वचनानि लिखत । (5x1=5)

- 1) भ्रातृन्
- 2) महाबतौ
- 3) अहं
- 4) रुद्राणां
- 5) तस्मात्
- 6) गृहे
- 7) भूत्येषु
- 8) सखा.

b) पञ्चानां लकार-पुरुष - वचनानि लिखत । (5x1=5)

- 1) हरस्व
- 2) वक्ष्यामि
- 3) विन्दते
- 4) तिष्ठति

- 5) मरिष्यति
- 6) उच्यते
- 7) ब्रजेत्
- 8) गच्छ.

VI. इमं परिच्छेदं पठित्वा प्रश्ननाम् उत्तराणि लिखत | (5x2=10)

भारतवर्षे सर्वासु बनस्पतिषु तुलसीपादपः सर्वाधिकम् आदरं प्राप्यते । अस्मिन् पादपे असंख्याकां गुणाः सन्ति । अस्य काष्ठं, पत्राणि च स्वास्थ्यकारीणि, रोगरोधकानि आयुष्यवर्धकानि च विद्यन्ते । भागवत् पुराणे इदमपि कथितं यत् तुलसीपादपानां वने यमदूराः अपि प्रवेष्टु न शक्यन्ते इति । तुलसी तु भगवतः विष्णोः प्रिया सहचरी । अत एव सा ‘विष्णुकान्ता’ ‘केशवप्रिया’ इत्यादि नामभिः प्रसिद्धा । तुलस्याः अपरं प्रमुखं नाम ‘वृन्दा’ अपि अस्ति । वृन्दावने सर्वत्र वृन्दायः एव पादपाः आसन् अतएव तत्थानं वृन्दावनं जातम् । चिकित्साक्षेत्रे तुलस्याः महिमा गरीयसी । प्रभातवेलायां प्रथमं तुलसीपत्रसेवनं हृदयरोगे लाभकारी भवति । जम्बीररसेन सह मुखे लेपनेन वदनस्य कान्तिः वर्धते । अत एव नेनं आहर्चयं यत् ईदूशी गुणसम्पन्ना तुलसी भारतीयैः ‘देवी’ पदे प्रतिष्ठिता सुपूजिता च ।

प्रश्ना :

- 1) भारतवर्षे सर्वासु बनस्पतिषु का अधिकम् आदरं प्राप्यते ?
- 2) तुलसीपादपानां वने के प्रवेष्टु न शक्यन्ते ?
- 3) तुलसी कस्य प्रिया सहचरी ?
- 4) तुलस्या: अपरं नाम किं ?
- 5) भारतीयैः तुलसी कस्मिन् पदे प्रतिष्ठिता सुपूजिता च ?

I Semester B.Com. Examination, November/December 2015**(Fresh + Repeaters) (CBCS) (2014–15 and Onwards)****LANGUAGE SANSKRIT – I****Yaksha Prashna Sangraha, Grammar and Comprehension**

Time : 3 Hours

Max. Marks : 70

Instructions : 1) Answer in Sanskrit, Kannada or English.**2) Answer questions I, V and VI in Sanskrit only.****I. समीचीनं उत्तरं चिनुत ।****(10x1=10)**

संरियाद शुद्धैरप्नू आरीं बरेयिरः

Select the correct answer :

1) व्यासः किं रचितवान् ?

अ) महाभारतम् आ) बृहत्कथा इ) रामायणम् ई) शाकुन्तलम्

2) वनपर्वः कस्य भागः ?

अ) रामायणस्य आ) विष्णु पुराणस्य इ) महाभारतस्य ई) हितोपदेशस्य

3) महाभारते कति श्लोकाः सन्ति ?

अ) 6,800 आ) 8,800 इ) 24,000 ई) 1,00,000

4) मात्री तनयः कः ?

अ) नकुलः आ) अर्जुनः इ) भीमः ई) कर्णः

5) हतान् भ्रातृन् दृष्टवा कः विलाप ?

अ) अर्जुनः आ) युधिष्ठिरः इ) नकुलः ई) सहदेवः

6) अहं बकः इति कः अवदत् ?

अ) यक्षः आ) गन्धर्वः इ) राक्षसः ई) देवः

7) वृकोदरः कस्य नाम ?

अ) अर्जुनस्य आ) दुर्योधनस्य इ) कृष्णस्य ई) भीमस्य

II. द्वयोः प्रश्नयोः उत्तरं लिखत | (2x10=20)

Answer any two questions :

- १) महाभारतस्य विकासमधिकत्य प्रबन्धं लिखत ।

ಮಹಾಭಾರತದ ವಿಕಾಸವನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಬಂಧ ಬರೆಯಿರ.

Write an essay on the development of the Mahabharatha.

- 2) हतान् भ्रातुन् दष्ट्वा युधिष्ठिरः कथं विललाप ? वर्णयत ।

ಹತರಾದ ಸಹೋದರರನು, ನೋಡಿ ಯುಧಿಷ್ಠಿರನು ಹೇಗೆ ವಿಲಪಿಸಿದನು? ವಿವರಿಸಿ.

How did Yudhishtira lament on seeing his brothers dead ? Explain.

- 3) यक्ष-यधिष्ठिरयोः प्रश्नोत्तराणि संगम्य लिखत ।

ಯಕ್-ಯುದ್ಧಿಕರ ಇವರ ಪಶ್ಚೋತ್ತರಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಬರೆಯಿರ.

Summarise the questions asked by Yaksha and answers given by Yudhishtira.

III. त्रयाणां श्लोकानाम् अनुवादं कृत्वा विवृणुत । (3x4=12)

ಮೂರು ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿ ವಿವರಿಸಿ.

Translate and explain **any three** slokas.

- 1) स ददर्श हतान् भ्रातृन् लोकपालानिवच्युतान् ।
युगान्ते समनुप्राप्ते शक्रप्रतिमगौरवान् ॥
 - 2) अविक्षतशरीरश्चाभ्यप्रमृष्टशरासनाः ।
असंज्ञा भवि संगम्य किं शेष्वमपरजिताः ॥

3) यक्षोऽहमस्मि भद्रं ते नास्मिपक्षी जलेचरः ।

मयैते निहताः सर्वे भ्रातरस्ते महौजसः ॥

4) सार्थः प्रवसतो मित्रं भार्या मित्रं गृहे सतः ।

आतुरस्य भिषद्भित्रं दानं मित्रं मरिष्यतः ॥

5) धर्मार्थं ब्राह्मणे दानं यशोऽर्थं नटनर्तके ।

भृत्येषु भरणार्थं वै भयार्थं चैव राजसु ॥

IV. द्वयोः वाक्ययोः सप्तन्दर्थं विवृणुत ।

अठङ्ग वाक्यान्तर्गत अधिकारी एवं उपर्युक्त विवरण ।

(2x4=8)

मीमांसा (४)

प्राचीन (४)

प्राचीन (४)

(Q) Explain with reference to context any two sentences.

1) अकृत्वा सदृशं कर्म किं शेष्वं पुरुषर्षभाः ।

2) मृतानामपिचैतेषां विकृतं नैव जायते ।

3) चत्वारः पर्वताः केन पातिताः भूरितेजसः ।

4) न चेत्प्रश्नान् पृच्छतो व्याकरोषि ।

V. संस्कृत भाषया उत्तरं लिखत ।

a) पञ्चानां लिङ्ग विभक्ति वचनानि लिखत ।

(5x1=5)

1) बुद्धिमान्

2) भूमेः

3) भ्रातरः

4) प्रश्नान्

5) कस्मिन्

6) एषाम्

7) महायुद्धे

8) श्रुतेन

(5x1=5)

b) पञ्चानां लकार पुरुष वचनानि लिखत ।

- (8=)
- 1) अस्मि
 - 2) मन्ये
 - 3) पिब
 - 4) नयति
 - 5) जायते
 - 6) स्यात्
 - 7) वेत्स्यामि
 - 8) अवदत्

VI. इमं परिच्छेदं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत । (5x2=10)

संस्कृत साहित्ये श्रीमद्रामायणम् आदिकाव्यमिति प्रसिद्धम् । आदिकविः वाल्मीकिः तस्य कर्ता । सः रामायणकथानायकस्य श्री रामस्य समकालीनः । रामायणस्य उत्पत्तिविषये काचन कथा बालकाण्डस्य आदिभागे विद्यते । एकदा वाल्मीकिः स्नानार्थं तमसा नदीं अगच्छत् । तत्र तेन नद्याः अपरे तीरे वृक्ष शाखायां क्रीडन्तौ क्रौञ्चपक्षिणौ दृष्टौ । तस्मिन्नेव क्षणे व्याधेन विद्धः क्रौञ्चः भूमौ निपपात । क्रौञ्ची सकरूणं चुक्रोश । एतत् अवलोकयतः वाल्मीकिः मुखात् शापोक्तिः श्लोकरूपेण निर्गताः । अयमेवासीत् लौकिक छन्दसः प्रथमावतारः ।

प्रश्ना :

- 1) संस्कृतसाहित्ये किं काव्यम् आदि काव्यमिति प्रसिद्धम् ?
 - 2) रामायणोत्पत्तिवृत्तान्तः कस्मिन् काण्डे वर्तते ?
 - 3) वाल्मीकिना नद्याः अपरे तीरे कौ दृष्टौ ?
 - 4) क्रौञ्चः किमर्थं भूमौपपात ?
 - 5) वाल्मीकिः मुखात् शापोक्तिः केन रूपेण निर्गता ?
-